

مدیرکل سابق خاورمیانه وزارت امور خارجه اظهار داشت: سیاست خارجی کشور، دچار نوعی پراکندگی است و همین پراکندگی‌ها باعث به وجود آمدن برخی مشکلات ریشه‌ای شده است. ایران تعهدات و تکالیفی دارد. این تعهدات خواه در سطح سازمان ملل و خواه در سطح دیگر سازمان‌ها و البته در بحث NPT وجود دارد. می‌دانیم که یکی از اجزای مهم و جدایی ناپذیر در سازمان ملل، اعلامیه جهانی حقوق بشر است. ما هر سال از این اعلامیه در مجمع عمومی، قطع نامه می‌گیریم. در واقع هر کشوری تکالیف و تعهداتی دارد و بر اساس این تعهدات عمل می‌کند. قاسم محبعلی گفت: اینکه بخشی از تعهدات رانادیده بگیریم عواقبی دارد و بخشی از مشکلات را شاید بتوان ناشی از همین موضوع دانست. البته درست است که ممکن است کشورهای دیگر نیز این رفتارها را نادیده بگیرند، اما این موضوع را نیز نمی‌توانیم نادیده بگیریم که در دنیای روابط بین‌الملل، تعدادی قانون و قاعده رسمی بین‌المللی داریم و تعدادی قواعد بازی هم داریم. قواعد رسمی و قواعد بازی، با یکدیگر متفاوتند و گاهی هر یک از این دو بر دیگری چیرگی پیدا می‌کند و حتی در بسیاری از موارد، قواعد بازی بیشتر و قوی‌تر از قواعد بین‌الملل عمل می‌کند. «وی افزود: «قوانین بین‌المللی با قواعد بازی متفاوت است و نمی‌توانیم که هیچ یک از این دو را رعایت نکنیم. هندی‌ها عضو NPT نیستند، اما هم بمب دارند و هم با آمریکایی‌ها درباره برنامه هسته‌ای خود توافق کرده‌اند. اسرائیلی‌ها و پاکستانی‌ها هم همین شرایط را دارند. ایران و کره شمالی تحت تحریم‌های شدید قرار دارند و علیه ما که حمله نظامی هم از سوی اسرائیل و آمریکا رخ داد. اگر می‌خواهیم منافع ملی کشور را حفظ کنیم، در عین حال که باید به قوانین بین‌المللی توجه کنیم، باید به قواعد بازی نیز مسلط باشیم یا این قواعد را رعایت کنیم. این شرایط سختی است که هم با آمریکا و اروپا و اسرائیل و اعراب و امانت‌ها در حال منازعه باشیم و هم انتظار داشته باشیم که آنها به ما فشار نیاورند یا علیه ما اقدامی را ترتیب دهند.

تندروها و واقعیت‌های NPT

این دیپلمات با سابقه ایران بیان کرد: بر اساس NPT تعهدات و تکالیفی داریم و هدف NPT این است: قدرت‌های بزرگ جهان سازمانی را پایه‌گذاری کرده‌اند که بر اساس آن، کشورهایی که می‌خواهند از انرژی هسته‌ای به شکل صلح‌آمیز استفاده کنند، باید در چارچوب تعیین شده از طریق این سازمان عمل کنند. این مفهوم NPT است: استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای بر اساس دکتریه که دولت این‌ها را در جریان جنگ جهانی دوم با عنوان «اتم برای صلح» اعلام کرده است. در این معاهده، فقط ۵ قدرت، مجاز هستند سلاح هسته‌ای داشته باشند، زمانه‌ای که این ۵ کشور احساس نداشت تهدید هسته‌ای متوجهشان نیست فکر استفاده از این سلاح‌ها را نیز نباید داشته باشند. سایر کشورهای عضو NPT می‌توانند بر اساس فعالیت‌های بشردوستانه و صلح‌آمیز، از انرژی هسته‌ای استفاده کنند. «اگر ما معتقدیم برنامه هسته‌ای ما صلح‌آمیز است، طبیعی است که از آنس نسبت به این برنامه در ایران، مثل سایر کشورهای عضو که نیروگاه‌های هسته‌ای دارند و از برق هسته‌ای استفاده می‌کنند، حساسیت به خرج داده و ضدانجام دهد. از آنس این حق را برای خود قائل است که مدام برنامه هسته‌ای کشور ما را رصد و بررسی کند تا مطمئن شود برنامه شفاف است و هیچ انحرافی را شامل نمی‌شود. بنابراین ما به NPT تعهداتی داریم و باید به تعهدات خود عمل کنیم. عدم انجام تعهدات NPT به این معناست که ما مخلف کرده‌ایم و طرف مقابل می‌تواند به دلایل حقوقی، سیاسی یا هر دلیل دیگری، ما را مجازات کند. برای خروج از مجازات به این نیاز داریم که از آنس به ما یک سند ارائه کند که ایران یک برنامه هسته‌ای کاملاً صلح‌آمیز دارد. تاکنون چنین سندی از سوی از آنس به ما اعلا نشده است. وقتی با از آنس همکاری نکنیم و اینطور جا بیفتد که ما در حال تخلف هستیم. کشورهایی از جمله ایالات متحده و اسرائیل برای خود این حق را قائل می‌شوند که مدعی شوند برنامه هسته‌ای ایران غیرصلح‌آمیز است و آنها هم حق دارند از امکانات در اختیار خود، از جمله تحریم یا حمله نظامی استفاده کنند. بنابراین افرادی که تندرو هستند و صحبت از عدم توافق با از آنس یا خروج از NPT می‌کنند به واقعیت، توجهی ندارند. وی تاکید کرد: فراموش نکنیم که خروج از NPT و بی‌توجهی به تعهدات ایران در قبال از آنس تبعات سنگینی خواهد داشت، به ویژه با توجه به اینکه علیه ایران اقدام نظامی هم انجام شده است. مفاد توافق با از آنس باید روشن باشد. امایرخی مفاد اصلی که همواره مورد تاکید تروئیکا نیز بوده شامل مذاکره ایران و آمریکا و همکاری ایران و از آنس است. بنابراین باز هم به همین اصل برمی‌گردیم که چاره و اقدامی فراتر از این نداریم که دلیل NPT با از آنس در رابطه باشیم و روند مذاکرات را نیز ادامه دهیم.

عبدالرضا فرجی‌راد در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

ضرورت مذاکره با اروپا و آمریکا احساس می‌شود

ضرورت مذاکره با اروپا و آمریکا احساس می‌شود

مکانیسم ماشه ایران را ذیل فصل هفت منشور سازمان ملل خواهد برد

گفت‌وگو تاکید داشته به رغم برخی کارشکنی‌های از آنس باز هم نشستی را با مدیر کل ترتیب داده و عراقچی و گروسی در قاهره پس از مذاکراتی به توافقی طرفینی دست پیدا کردند تا گام اول برای حل و فصل مناقشات برداشته شود. حال بسیاری بر این باورند که ایران می‌تواند در گام بعدی مذاکرات خود با تروئیکای اروپایی را نیز برای رسیدن به یک توافق جدید از سر بگیرد. توافقی که شاید بستر ساز توافق بازگتر با آمریکا باشد. در همین راستا برای بررسی تحولات اخیر به ویژه توافق ایران و از آنسی و بحث مکانیسم ماشه و احتمال از سرگیری مذاکرات تهران و تروئکای اروپا «آرمان ملی» با عبدالرضا فرجی‌راد به گفت‌وگو پرداخته است که می‌خوانید.

آرمان ملی - حمید شجاعی: چندی پیش بود که اروپایی‌ها در پی فشارهای گذشته خود بر ایران نامه‌ای را به رئیس شورای امنیت سازمان ملل نوشته و در آن خواستار فعال سازی ساز و کار اسنپ یک یا مکانیسم ماشه شدند و البته شروطی را هم برای عدم فعال سازی آن قرار دادند. شروطی مثل بازگشت ایران به گفت‌وگوها با اروپا و آمریکا و از سرگیری فعالیت‌های از آنس در تهران که این نامه با واکنش‌های بسیاری مواجه شد و بسیاری از تحلیلگران و حتی مقامات رسمی کشورمان در دستگاه سیاست خارجی آن را تقبیح کرده و اروپایی‌ها را در جایگاهی ندانستند که بخواهند علیه کشورمان چنین اقدامی کنند. با این حال ایران که همواره بر مذاکره

این مساله بسیار مهم است که ببینیم در روزهای آینده که به دو هفته آینده منتهی می‌شود و قرار است مکانیسم ماشه فعال شود، آیا ایران و اروپا می‌توانند به توافق برسند یا نه؟

گرم به بحث قبلی که در این موضوع ایران و اروپا باید باهم یک اعتمادسازی در این دو هفته انجام دهند. ایران آدامگی دارد که به از آنس اجازه فعالیت بدهد به شرطی که اروپا هم از مسئله فعال کردن مکانیسم ماشه صرف نظر کند. اگر صرف نظر نکنه طبیعتاً از آنس هم در ایران فعالیت نخواهد داشت.

پس از توافق ایران و از آنس اروپایی‌ها و آمریکا مجدداً موضوع بازگشت به مذاکره با ایران را مطرح می‌کنند؛ به طور کلی تصویر می‌کنید شرایط حاضر پذیرای این مسئله هست که ایران بخواهد با طرفین غربی دوباره بر سر میز مذاکره بنشیند؟

بله؛ الان اتفاقی پیش از هر زمان دیگر ضرورت این مذاکرات احساس می‌شود. چون دو هفته دیگر مسئله مکانیسم ماشه باید نهایی شود و ایران و اروپا طی این دو هفته باید مذاکرات فشرده‌ای داشته باشند. احتمال این هم هست که وزیر خارجه با خانم کالاس ملاقات کنند. آقای پزشکیان هم که نیویورک می‌روند و در آنجا احتمال دارد که با مقامات اروپایی گفت‌وگو داشته باشند. بنابراین اگر مذاکرات ایران و اروپا به سمت جلو حرکت کند شانس مذاکره ایران و آمریکا را هم بالا می‌برد و اگر شکست بخورد و مکانیسم ماشه فعال شود هم مذاکرات ایران و اروپا با شکست خورده هم بعید است که مذاکرات ایران و آمریکا آغاز شود. طبیعتاً تنش هم بالا می‌رود و احتمال دیگری هم افزایش می‌یابد.

حضور رئیس‌جمهور در نشست مجمع عمومی سازمان ملل را چگونه ارزیابی می‌کنید و در این مسیر چه دستاوردهایی می‌توان برای آن متصور بود؟

من خیلی دستاورد در سیاست خارجی و سفرهای روسای

اگر مذاکرات ایران و اروپا به سمت جلو حرکت کند شانس مذاکره ایران و آمریکا را هم بالا می‌برد و اگر شکست بخورد و مکانیسم ماشه فعال شود بعید است که مذاکرات ایران و آمریکا آغاز شود

جلال جلالی زاده مطرح کرد:

عده‌ای منافع‌شان در تحریم و بستن فضای سیاسی اجتماعی کشور است

منجر شود. جامعه توان تحمل این فشارها را ندارد. نماینده اسبق مجلس با اشاره به برخی محدودیت‌ها در برخی از استان‌ها مانند عدم برگزاری کنسرت و یا عدم صدور مجوز راه اندازی کافه در برخی از شهرها و استان‌ها ادامه داد: این وضعیت نشان دهنده ضعف دولت و عدم کارایی آن در اجرای قوانین است. اگر هر منطقه‌ای مانند مشهد بخواهند خود را حاکم یک استان دانسته و امر و نهی کنند و قوانین کشور را نادیده بگیرد، به طور حتم به سمت واگرایی پیش خواهیم رفت که این امر خسارت‌های زیادی به کشور وارد می‌کند. این فعال سیاسی اصلاح طلب تصریح کرد: به نظر من، دولت باید با قاطعیت تصمیم بگیرد که هیچ تفاوتی بین استان‌ها وجود نداشته باشد.

کشور است، مردم دچار سختی هستند و این شرایط منجر به مهاجرت روزافزون مردم به کشورهای دیگر شده است، به طوری که حدود ۹۰۵ میلیون نفر از جمعیت کشور از آن خارج شده‌اند. این مهاجرت‌ها به ویژه شامل سرمایه‌های انسانی و اقتصادی کشور است و نتیجه زورگویی گروهی کوچک است که شاید به یک صدم جمعیت کشور هم نرسند. وی ادامه داد: هیچ کسی در دنیا نمی‌تواند به بهانه‌های مختلف، رفاه و خواسته‌های مردم را نادیده بگیرد. در حال حاضر، مردم با کمبود امکانات تفریحی و سرگرمی مواجه‌اند و در شرایطی که با گرانی و تورم دست و پنجه نرم می‌کنند، فشارهای اجتماعی و سیاسی بیشتر می‌شود و این امر می‌تواند به نارضایتی عمومی جامعه

مردم افزایش یافته و اکثریت جامعه به دنبال رفاه و آسایش هستند. با این حال، افراد قلیل و معدودی هستند که تلاش می‌کنند اندیشه‌های ارتجاعی و فزون وسطایی خود را بر جامعه تحمیل کنند. این افراد با آزادی عمل، رفتارهایی را در جامعه انجام می‌دهند که مورد پذیرش عمومی نیست. وی افزود: کشور ما به مدت چهل سال است که تحت تأثیر افکار برخی از افراد ناآگاه به مصالح کشور و مردم قرار گرفته است. این تندروی‌ها باعث شده که کشور صد سال به عقب برگردد.

در حالی که جهان به سرعت به سمت پیشرفت‌های صنعتی و فناوری حرکت می‌کند، اما به دلیل سیاست‌های نادرست و زورگویی برخی افراد که منافع‌شان در تحریم و بستن فضای سیاسی اجتماعی

یک فعال سیاسی اصلاح طلب با اشاره به برگزاری تجمع در مخالفت با توافق ایران با از آنس و همچنین ممنوعیت صدور مجوز کافه در قم در این خصوص که در حال حاضر این نوع رفتارها و فعالیت‌ها چه تأثیری می‌تواند بر عدم انسجام ملی داشته باشد، اظهار داشت: وضعیت ما در تغییرات و تحولات صورت گرفته در ایران و جهان، نشان دهنده اراده و حرکتی است که مردم به دنبال پیشرفت و تحول در جامعه هستند. تا بتوانند نیازهای مادی و معنوی خود را برآورده کنند.

جلال جلالی زاده گفت: به همین دلیل، اگر به وضعیت کنونی جامعه نگاهی ببیند ازیم، شاهد تغییرات قابل توجهی نسبت به گذشته خواهیم بود. آگاهی

اجماع بر سر پیوستن به FATF و توافق با از آنس

مخالفان FATF دوباره بسیج شدند

داستان همکاری با FATF مثل پرونده هسته‌ای با دو دهه چالش همراه بوده است. اولین بار در دولت محمود احمدی‌نژاد و سال ۸۶ بود که ایران هشدار اول گروه ویژه اقدام مالی را دریافت کرد و دو سال بعد در فهرست سیاه این گروه قرار گرفت.

از آن زمان ایران یا در فهرست سیاه آن قرار داشت یا با تخفیف در فهرست خاستگری. در دولت حسن روحانی همزمان با توافق هسته‌ای همکاری‌هایی با گروه ویژه اقدام مالی موسوم به FATF آغاز کرد که منجر به تعلیق از فهرست سیاه شد. اما وقتی تکلیف دو لایحه مرتبط به آن مشخص نشد ایران دوباره به آن بازگشت.

از چهار لایحه مربوط به FATF دو مورد «الحاق ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرایم سازمان یافته فراملی (کنوانسیون پالمو)» و «الحاق ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم (کنوانسیون CFT)» مورد مناقشه بوده‌اند. در دولت روحانی، در پی چند سال رفت‌وآمد لایحه از مجلس به شورای نگهبان، نهایتاً قرار بر این شد که مجمع تشخیص مصلحت نظام که در مواقع اختلاف نقش حکم را دارد، تصمیم‌گیری کند. اما مجمع نیز به تصمیم نرسید. روحانی از رهبری درخواست بررسی دوباره لوایح دوباره را داشت و روند نیز آغاز شد اما بررسی‌ها باز هم بی‌نتیجه ماند.

سرانجام یک گروه

در دولت ابراهیم رئیسی این دو لایحه مسکوت مانده بودند، تا آنکه با روی کار آمدن دولت چهاردهم، مسعود پزشکیان هم از رهبری درخواست کرد که این لوایح بار دیگر در مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی شوند.

به این ترتیب با تایید رهبری بررسی مجدد این لوایح در دستور کار مجمع قرار گرفت و نهایتاً مجمع تشخیص خردادماه پیوستن به کنه‌ای همکاری با گروه ویژه مشروط پذیرفت و تکلیف یکی از کنوانسیون‌ها پس از شش سال روشن شد.

سعید ابروانی نماینده ایران در سازمان ملل در نامه‌ای به کنوئوتو گوتش بیان کرد که سازمان ملل متحد اعلام کرده که سند تصویب کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فراملی را با امضای وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران تقدیم می‌کند.

پس از آن، دبیرخانه FATF از هادی خانی، دبیر شورای عالی تشخیص و مقابله با جرایم پولشویی و تأمین مالی تروریسم برای مذاکره دعوت کرد.

آخرین فرصت مخالفان

اما با توجه به دستور کار قرار گرفتن CFT، مخالفان بار دیگر دست به کار شده‌اند تا جلوی آن را دست‌کم در فضای رسانه‌ای بگیرند. آنها که FATF را ابزار «نظام سلطه و «پالس عقب نشینی سیاسی» پس از جنگ ۱۲ روزه توصیف کرده و مدعی شد که اقداماتی از این دست «دشمن را به سمت آغاز جنگ دیگری سوق خواهد داد».

فارس نوشته: «هم‌زمان با افزایش فشارها به گروه‌های مقاومت در کشورهای مختلف همچون عراق، لبنان و یمن و تلاش‌های غربی با هدف ضربه‌زدن به شبکه مالی و تأمین نیازهای این گروه‌ها، تصویب CFT در ایران همراهی با این تلاش‌ها تسخیر خواهد شد. چراکه منافع غربی را بهار بر ترویرستی بودن گروه‌های مقاومت همچون حزب... و انصار... تاکید کردند.»

با وجود این، فارس در ادامه اضافه می‌کند که «گروه‌های مقاومت و نهادهای ایرانی فعال در منطقه و یمن و تلاش‌های غربی با هدف ضربه‌زدن به شبکه مالی و تأمین نیازهای این گروه‌ها، تصویب CFT در ایران همراهی با این تلاش‌ها تسخیر خواهد شد. چراکه منافع غربی را بهار بر ترویرستی بودن گروه‌های مقاومت همچون حزب... و انصار... تاکید کردند.»

فارس دی ماه سال گذشته پس از آنکه عبدالناصر همتی وزیر وقت اقتصاد، از موافقت رهبری برای بررسی مجدد دو لایحه خبر داد به مخالفت صریح با تصویب دو لایحه پرداخت و نوشت: مقامات آمریکایی صراحتاً اهداف پشت‌پرده خود برای تکمیل پازل شناسایی شبکه دور زدن تحریم‌های ایران با استفاده از این نهاد مالی می‌گویند.

مخالفان FATF و پاسخ مجمع

پس از پیوستن مشروط ایران به پالمو، مجمع تشخیص مصلحت نظام در بیانیه‌ای به مخالفان پاسخ داده بود و استدلال‌های آنها را در مورد هر دو کنوانسیون پالمو و CFT رد کرده بود.

مجمع درباره اصلی‌ترین استدلال مخالفانکه قرار گرفتن اطلاعات حیاتی اقتصادی و تراکنش‌های بانکی در اختیار دشمنان بوده، نوشت که بعد از ارزیابی‌های صورت‌گرفته «اکثریت قاطع اعضای مجمع» این موضوع را نادرست تشخیص دادند.

اتفاق بخشی از بیانیه مجمع به ادعای اخیر مخالفان در خصوص فعال شدن مکانیسم ماشه پاسخ داده بود. در این بند از این بیانیه آمده: کنوانسیون‌های پالمو و CFT از لحاظ ماهوی ارتباط مستقیمی با رژیم تحریم‌های برجام ندارد.

بیانیه اضافه کرده است که «حتی در صورت بازگشت تحریم‌های شورای امنیت، پیوستن به این دو کنوانسیون موجب کاهش ریسک‌های مالی، بهبود دسترسی به کانال‌های مالی رسمی و غیررسمی و افزایش اعتماد بین‌المللی نسبت به شفافیت نظام مالی ایران خواهد شد و اجرای آنها حتی باعث تقویت مقاومت اقتصادی کشور در برابر فشارهای خارجی می‌شود.»